

Door Jan de Waard

Het leven is een puinhoop

Inleiding

Plotseling zat hij in een orkaan van herrie. Hagelstenen als tennisballen kletterden op het dak van zijn auto. Hij wilde weggrijpen, maar zijn auto was niet van plan te starten. Zwetend als een otter probeerde hij te bedenken wat te doen. De hagelbui trok zich niks aan van zijn paniek en kletterde vrolijk verder. Dat had hij weer! Zijn leven was weer eens een puinhoop! Het voelde alsof hij in een slechte film zat.

Doelgroep

Deze lesbrief is geschikt voor de hoogste twee leerjaren van het vmbo-t.

Uitleg

In fictie wordt vaak gebruikgemaakt van vergelijkingen, metaforen en personificatie. Door beeldend te schrijven of te spreken, komt de boodschap beter – of in ieder geval krachtiger – over. Daarover gaat deze lesbrief.

Opzet van deze lesbrief

Je leert wat vergelijkingen en metaforen zijn en wat een personificatie is. Ook leer je hoe ze gebruikt worden om een verhaal of gedicht mooier en sprekender te maken.

Opdracht 1

Met een **vergelijking** kun je illustreren of versterken wat je zegt. Een vergelijking herken je aan het vergelijkingswoord: **als**, **alsof**, **zoals**, **gelijk**. Het meestgebruikte vergelijkingswoord is **als**. **Gelijk** komt nog maar zelden voor.

a Lees de voorbeelden.

De schoonmaakster ging **als** een wervelwind door het huis.
 De man vloekte **gelijk** een bootwerker.
 Hij schaterlachte **alsof** hij door duizend veertjes gekieteld werd.

b Welke vergelijkingen zie je in de inleiding?

Een **metafoor** is een vergelijking zonder vergelijkingswoord. Voorbeeld:

Het gif van zijn woorden deed pijn.

Zijn woorden worden vergeleken met gif, maar dat wordt niet zo gezegd.

c Welke metaforen zie je in de inleiding?

Met een **personificatie** laat je dingen, zaken of dieren iets doen wat alleen mensen (personen) kunnen doen. Voorbeeld:

Het zomerse weer nodigde uit tot barbecueën.

Letterlijk gezien kan het weer helemaal niet uitnodigen. Dat kunnen alleen mensen.

d Welke personificaties zie je in de inleiding?**Opdracht 2**

Dichters maken vaak gebruik van vergelijkingen, metaforen en personificaties.

a Lees het gedicht.**TERROR - waarom toch die horror -**

Breinen vol venijn
 ontsporend zoals treinen
 spoorloos verdwijnend

Als verwrongen staal
 achtergelaten wereld
 desperaat eenzaam

In groepsongeloof
 en collectief onbegrip
 waarom, waarom toch

Breinen ontspoord
 liefde niet zoals het hoort
 oogkleppen vooruit

b Welke vergelijkingen zie je?**c** Welke metaforen zie je?

Opdracht 3

a Lees het gedicht.

Naaktheid

Uit alle takken

Eén voor één

Vielen alle bladeren naar beneden

De boom vond opnieuw zijn naaktheid

Herinner je je de dag dat hij vriendschap sloot met de geesten?

In het landhuis van zijn hart werd hun naam geschreven

b Welke personificaties zie je? Schrijf de hele zinnen op.

c Welke metafoor zie je?

Opdracht 4

a Lees het gedicht.

Rare Patat

Ontdaan van zijn schil

Stapte de aardappel in bad

Is dit wat ik wil?

Dacht die rare patat

Of maak ik een fout

Want voor je weet..

Nu is het nog koud

Maar straks wordt het heet

En na deze pan?

Ach ik zit er niet mee

Waar ik eindigen kan

Ik zat toch al in de puree

b Het gedicht *Rare Patat* is een

A metafoor.

B vergelijking.

C personificatie.

c Het gedicht *Rare Patat* begint met: *Ontdaan van zijn schil stapte de aardappel in bad.*

Dat bad is natuurlijk ook een metafoor. Welk 'bad' wordt bedoeld?

d Het gedicht *Rare Patat* eindigt met de zin: *Ik zat toch al in de puree.*
Wat is het grappige aan deze zin?

Opdracht 5

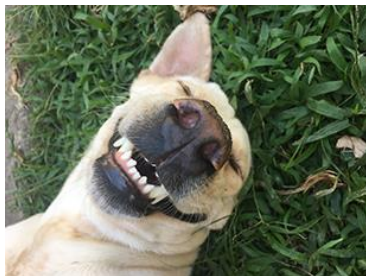
a Bedenk zelf een zin met een **vergelijking**. Laat je inspireren door de foto.

b Bedenk zelf een zin met een **metafoor**. Laat je inspireren door de foto.

c Bedenk zelf een zin met een **personificatie**. Laat je inspireren door de foto.

Opdracht 6

Schrijf een korte tekst waarin vergelijkingen, metaforen en personificaties voorkomen (van elk twee). Neem de inleiding als voorbeeld.

De gebruikte gedichten zijn ook online te vinden:

- [Terror - Waarom toch die horror](#)
- [Naaktheid](#)
- [Rare Patat](#)